

UCHWAŁA NR XLVI/209/2022
RADY POWIATU WIERUSZOWSKIEGO
z dnia 28 kwietnia 2022 roku

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych na lata 2022-2030**

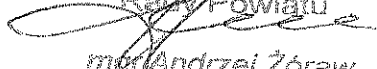
Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz.528), w związku z art. 35 a ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021r. poz.573, zm: Dz.U. z 2021 r. poz.1981 oraz z 2022 r. poz.558) uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wieruszowskim na lata 2022-2030, stanowiący załącznik do uchwały.

§2. Zobowiązuje się Zarząd Powiatu Wieruszowskiego do corocznego przedkładania Radzie Powiatu Wieruszowskiego sprawozdania z realizacji Programu, o którym mowa w §1.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wieruszowskiego.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu

mgr Andrzej Zóraw

POWIATOWY PROGRAM
DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE WIERUSZOWSKIM
NA LATA 2022-2030

Wieruszów, 2022 rok

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawy prawne programu	4
II. Problem niepełnosprawności w powiecie wieruszowskim	5
1. Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego wg danych GUS	5
2. Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego wg danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu.....	6
3. Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego wg danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie.....	13
4. Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego wg danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu wieruszowskiego .	17
5. Zaplecze edukacyjne osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego.....	19
6. Nakłady na rehabilitację społeczną w powiecie wieruszowskim w latach 2019-2021....	21
7. Nakłady na rehabilitację zawodową w powiecie wieruszowskim w latach 2019-2021..	26
8. Wsparcie instytucjonalne i inne dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie wieruszowskim	26
9. Dostępność architektoniczna budynków użyteczności publicznej w powiecie wieruszowskim.	29
10. Wnioski z diagnozy.....	31
III Cele i kierunki działania programu.....	36
IV. Harmonogram realizacji programu.....	38
V. Źródła finansowania.....	43
VI. Adresaci programu.....	44
VII. Realizatorzy programu	44
VIII. Monitoring i ocena programu	44

Wstęp

„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wieruszowskim na lata 2022 – 2030” jest dokumentem, który ma za zadanie skoordynować liczne działania, jakie mają być realizowane na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu. Opracowanie i realizacja programu jest wykonaniem postanowień art. 35 a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Program pozwoli na podjęcie działań w zakresie poprawy warunków życia osób z niepełnosprawnościami. Jego głównym celem jest: **„Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej na rzecz osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego i ich opiekunów.”**

Zaplanowane w Programie zadania stanowią kontynuację Programu realizowanego w latach ubiegłych, tj. 2016 – 2021, którego głównym celem był: „Rozwój i doskonalenie systemu wsparcia na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu wieruszowskiego sprzyjających ich włączeniu społecznemu”.

Program opracowany został przez pracowników PCPR oraz m.in. w oparciu o: doświadczenia wynikające z realizacji poprzedniego Programu oraz dane z Głównego Urzędu Statystycznego. Poprzedzony został diagnozą i analizą środowiska lokalnego w zakresie zjawiska niepełnosprawności w powiecie wieruszowskim w obszarach sytuacji dzieci i dorosłych osób z niepełnosprawnościami w odniesieniu do ich pozycji na rynku pracy, możliwości edukacyjnych i zdrowotnych.

Niniejszy Program jest spójny ze „Strategią na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030”, „Strategią województwa łódzkiego w zakresie polityki społecznej na lata 2021-2030”, „Wojewódzkim Programem wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na lata 2021-2026”, „Strategią rozwoju powiatu wieruszowskiego na lata 2021-2027” oraz „Strategią rozwiązywania problemów społecznych w powiecie wieruszowskim na lata 2021 - 2027” oraz

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami wskazane w Programie mają charakter interdyscyplinarny, dotyczą wszystkich dziedzin z życia, dlatego powinny być realizowane przy ścisłej współpracy z instytucjami administracji rządowej, samorządami gminnymi oraz organizacjami pozarządowymi.

I. Podstawy prawne programu

Działania w zakresie rozwoju wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.).
- 2) Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 roku poz.1169 z późn.zm.)
- 3) Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2016 r. poz. 1219 z późn.zm.).
- 4) Karta Praw Osób Niepełnosprawnych przyjęta Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. (M.P. z 13.08.1997 r. Nr 50 poz. 475).
- 5) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 roku, poz. 920 z późn. zm.).
- 6) Ustawa 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 573 z późn.zm.).
- 7) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 roku, poz. 2268 z późn. zm.).
- 8) Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 roku , poz. 1062 z późn.zm.)

II. Problem niepełnosprawności w powiecie wieruszowskim

Zgodnie z definicją Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. pod pojęciem „osoby niepełnosprawne” należy rozumieć osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami. Tak szeroka definicja oraz funkcjonujący w Polsce podział na osoby niepełnosprawne prawnie tj. takie, które posiadają orzeczenia o niepełnosprawności oraz osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli nie posiadające w/w dokumentu utrudnia oszacowanie liczby osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących w kraju. Istniejące w Polsce podwójne orzecznictwo tj. dla celów rentowych i poza rentowych dodatkowo komplikuje ustalenie skali zjawiska. Trudno zliczyć ile jest osób, które nie posiadają orzeczeń w ogóle, a ile posiada orzeczenia zarówno dla celów poza rentowych jak i rentowych. Problem z oszacowaniem liczby osób z niepełnosprawnościami dotyczy również powiatu wieruszowskiego. Stąd trudność w uzyskaniu miarodajnych danych statystycznych obejmujących zjawisko niepełnosprawności.

Powiat wieruszowski położony jest w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, przy granicy z województwem wielkopolskim oraz województwem opolskim. Obejmuje siedem gmin: Bolesławiec, Czastary, Galewice, Lututów, Łubnice, Sokolniki, miasto i gminę Wieruszów. Potencjał gospodarczy powiatu tworzy przemysł i rolnictwo. Koncentracja przemysłu ma miejsce głównie w mieście, natomiast gminy pozostają obszarami typowo rolniczymi. Obszar 577,21 km² zamieszkiwany jest przez 41.984 mieszkańców (dane GUS na dzień 31 grudnia 2019 r.). Średnio 1 km² zamieszkuje 18 osób. Wśród tych osób są również osoby z niepełnosprawnościami, których charakterystyka zostanie przedstawiona poniżej.

1. Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego wg danych GUS

Z uwagi na to, że raport z Narodowego Spisu Powszechnego (NSP) przeprowadzonego w 2021 roku dostępny będzie dopiero w lipcu 2022 r. diagnozę osób z niepełnosprawnościami oparto na danych z Głównego Urzędu Statystycznego z lat 2002 i 2011, Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu, Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie, urzędów gminnych powiatu wieruszowskiego, ośrodków pomocy społecznej z powiatu wieruszowskiego (dane na dzień 31.12.2021 r.) oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie.

Według danych GUS z 2011 r. powiat wieruszowski zamieszkiwało 42.372 tyś. osób, w tym miasto 8.792 tyś. osób, a tereny wiejskie 33.642 tyś. osób. Wśród tych osób znajdowały się także osoby z niepełnosprawnościami, których wg NSP 2011 było 4 726 osób.

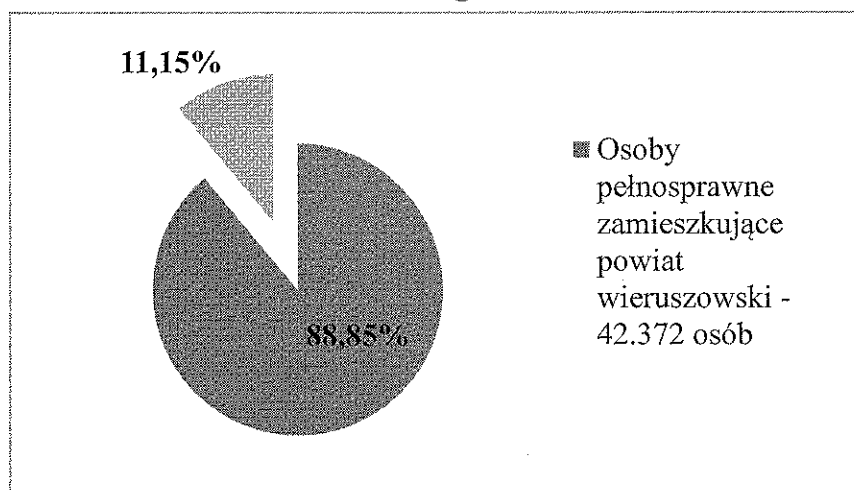
Tab. nr 1 Liczba osób z niepełnosprawnościami w powiecie wieruszowskim wg NSP z 2002 r. i NSP z 2011 r.

Lata	Liczba osób z niepełnosprawnościami
2002	4 965
2011	4 726
Różnica:	239

Źródło: Opracowano na podstawie danych GUS Raport Urzędu Statystycznego w Łodzi z 2014 r. „Niepełnosprawni w województwie łódzkim”

W porównaniu do NSP z 2002 r. liczba osób z niepełnosprawnościami w powiecie w przeciągu 9 lat spadła o 239 osób.

Wykres nr 1 Rozkład niepełnosprawnych i pełnosprawnych mieszkańców powiatu wieruszowskiego w 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z NSP 2011

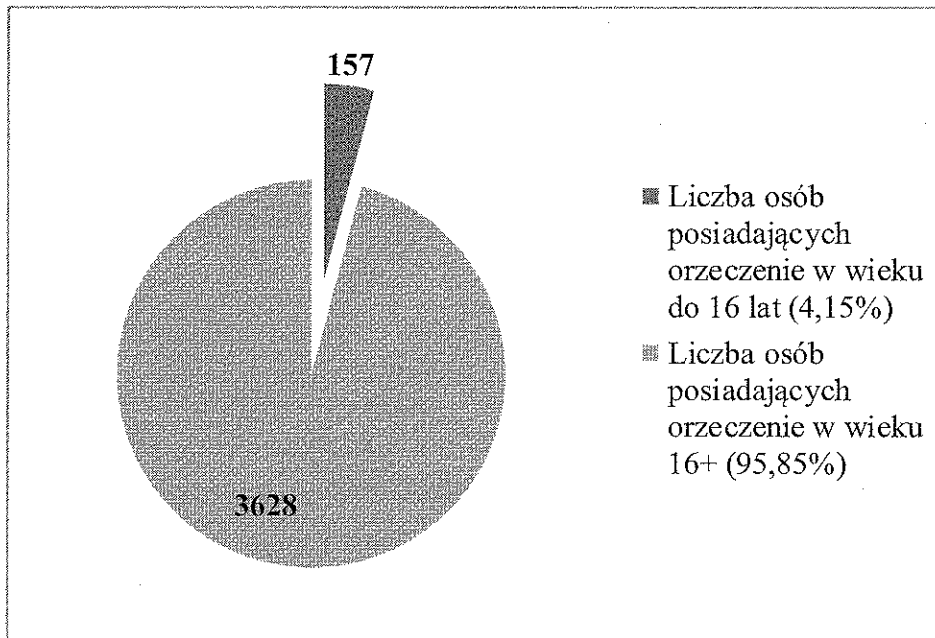
W 2011 roku osoby z niepełnosprawnościami stanowiły 11,15 % wszystkich mieszkańców powiatu wieruszowskiego.

2. Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego wg danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu

Ponieważ brak jest szczegółowych danych GUS dotyczących osób z niepełnosprawnościami z powiatu wieruszowskiego pozostała część charakterystyki osób z niepełnosprawnościami z powiatu dotyczyć będzie tylko osób, które posiadały ważne orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania

o Niepełnosprawności w Sieradzu. Według danych przekazanych przez w/w zespół w powiecie wieruszowskim na dzień 31 grudnia 2021 r. było łącznie 3785 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, w tym 157 osób w wieku 0-16 lat. Poniższy wykres przedstawia rozkład wg wieku mieszkańców powiatu wieruszowskiego posiadających orzeczenie o niepełnosprawności.

Wykres nr 2 Rozkład wg wieku mieszkańców powiatu wieruszowskiego posiadających orzeczenie o niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu (stan na 31.12.2021 roku).

Powyższe dane wskazują, że w powiecie wieruszowskim przeważają osoby z niepełnosprawnościami powyżej 16 roku życia. Osoby do 16 roku życia stanowią 4,15 % wszystkich osób posiadających orzeczenia.

Poniżej przedstawiono dane obrazujące ilość wydanych orzeczeń Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu w latach 2019-2021.

Tab.nr 2 Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego w latach 2019-2021.

Lata	Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	Liczba orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	Razem
2019	565	73	638
2020	493	67	560
2021	562	75	637

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu.

Po analizie przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu danych można stwierdzić, że liczba wydawanych orzeczeń w latach 2019-2021 dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego kształtuje się na podobnym poziomie, spadek zaobserwowano w 2020 r. może być to spowodowane z powodu ogłoszenia na terenie Polski epidemii koronawirusa.

Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 lat.

Wśród 3628 osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w wieku powyżej 16 lat nieznacznie przeważają mężczyźni, co przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 3 Rozkład wg płci mieszkańców powiatu wieruszowskiego posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w wieku pow. 16 lat.

Płeć	Liczba osób niepełnosprawnych pow. 16 roku życia
Kobiety	1802
Mężczyźni	1826
RAZEM:	3628

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu (stan na 31.12.2021 roku).

Według danych GUS największą pod względem gęstości zaludnienia jest gmina Wieruszów, najmniejszą Galewice, pozostałe pozostają na podobnym poziomie. Poniżej przedstawiono dane dotyczące osób z niepełnosprawnościami powyżej 16 lat z podziałem na ich miejsce zamieszkania.

Tab. nr 4 Rozkład wg miejsca zamieszkania osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w powiecie wieruszowskim w wieku pow. 16 lat

Nazwa gminy	Osoby niepełnosprawne w wieku 16+
Wieruszów	1308
Galewice	531
Sokolniki	401
Bolesławiec	395
Lututów	372
Lubnice	342
Czastary	279
Razem	3628

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu (stan na 31.12.2021 roku).

Powyższe dane wskazują jednoznacznie, że najwięcej osób z niepełnosprawnościami powyżej 16 lat zamieszkuje gminę Wieruszów, najmniej gminę Czastary. Gmina Galewice pomimo, że jest najmniejszą gminą pod względem gęstości zaludnienia zamieszkiwana jest

przez znaczną liczbę osób z niepełnosprawnościami. Znajduje się pod tym względem na drugim miejscu.

Poniżej przedstawiono szczegółowy podział ze względu na wiek i płeć osób z niepełnosprawnościami powyżej 16 roku życia.

Tab. nr 5 Rozkład osób z niepełnosprawnościami po 16-tym roku życia zamieszkujących powiat wieruszowski ze względu na wiek i płeć

Lp.	Gmina	Liczba osób z niepełnosprawnościami po 16 - tym roku życia					Razem
		według wieku			według płci		
		17-50	51-67	67+	K	M	
1	Wieruszów	270	339	699	658	650	1308
2	Galewice	120	167	244	253	278	531
3	Sokolniki	97	92	212	229	172	401
4	Bolesławiec	95	115	185	165	230	395
5	Lututów	79	70	223	198	174	372
6	Łubnice	64	81	197	172	170	342
7	Czastary	70	71	138	127	152	279
Razem:		795	935	1898	1802	1826	3628
		3628			3628		

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu (stan na 31.12.2021 roku).

Wśród osób z niepełnosprawnościami powyżej 16 roku życia nieznacznie przeważają mężczyźni. Są to głównie osoby wielu 51-67, ze znaczną przewagą osób w wieku 67+. Wśród w/w grupy osób najwięcej jest mieszkańców z gminy Wieruszów, gminy Galewice i gminy Sokolniki, najmniej z gminy Czastary.

Osoby z niepełnosprawnościami powyżej 16 roku życia różnią się również pod względem stopnia niepełnosprawności. Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 roku, poz. 573 z póź. zm.) wyróżniamy trzy stopnie niepełnosprawności:

- **znaczny** - zalicza się do niego osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- **umiarkowany** - zalicza się do niego osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,

- **lekki** - zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Poniżej przedstawiono rozkład niepełnosprawnych mieszkańców powiatu wieruszowskiego po 16 roku życia wg stopnia niepełnosprawności.

Tab.nr 6 Rozkład wg miejsca zamieszkania i stopnia niepełnosprawności niepełnosprawnych mieszkańców powiatu wieruszowskiego pow. 16 roku życia

Stopnie niepełnosprawności	Miejsce zamieszkania							RAZEM
	Wieruszów	Galewice	Sokolniki	Bolesławiec	Lututów	Łubnice	Czastary	
Znaczny	392	185	139	220	169	162	120	1387
Umiarkowany	474	172	125	107	117	109	83	1187
Lekki	442	174	137	68	86	71	76	1054
Razem	1308	531	401	395	372	342	279	3628

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu (stan na 31.12.2021 roku).

Powyższe dane wskazują, że najwięcej osób zamieszkujących powiat wieruszowski w wieku powyżej 16 lat posiada znaczny stopień niepełnosprawności. Osoby z w/w stopniem niepełnosprawności zamieszkują głównie gminę Wieruszów oraz Bolesławiec. Mieszkańcami gminy Bolesławiec są między innymi niepełnosprawni pensjonariusze Domu Pomocy Społecznej Chróscin - Wieś, być może stąd tak duża liczba osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności

w tej gminie. Najmniej osób zamieszkujących powiat posiada lekki stopień niepełnosprawności, są to mieszkańcy głównie gmin Wieruszów i Galewice. Osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności jest również najwięcej w gminie Wieruszów i gminie Galewice.

Mieszkańcy powiatu wieruszowskiego posiadający orzeczenie o niepełnosprawności różnią się również pod względem rodzaju niepełnosprawności. Zgodnie z Rozporządzeniem

Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2018 roku, poz. 2027, z późn.zm.) wyróżnia się dwanaście kodów niepełnosprawności tj.:

01-U – upośledzenie umysłowe,

02-P – choroby psychiczne,

03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,

04-O – choroby narządu wzroku,

05-R – upośledzenie narządu ruchu,

06-E – epilepsja,

07-S – choroby układów oddechowego i krążenia,

08-T – choroby układu pokarmowego,

09-M – choroby układu moczowo-płciowego,

10-N – choroby neurologiczne,

11-I – inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,

12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Poniższa tabela przedstawia charakterystykę osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego powyżej 16 lat pod względem przyczyny niepełnosprawności i miejsca zamieszkania.

Tab. nr 7 Rozkład osób z niepełnosprawnościami powyżej 16 lat wg kodu niepełnosprawności i miejsca zamieszkania

Kod niepełnosprawności	Miejsce zamieszkania							RAZEM
	Wieruszów	Galewice	Sokolniki	Bolesławiec	Lututów	Lubnice	Czastary	
05-R	487	191	131	110	119	120	84	1242
02-P	183	68	58	153	55	63	48	628
07-S	184	70	59	40	66	47	42	508
11-I	163	72	48	26	48	31	35	423
03-L	77	41	27	19	27	26	24	241
10-N	66	21	27	19	11	15	18	177
04-O	58	27	19	9	15	15	14	157
01-U	43	23	19	14	20	18	10	147
08-T	15	8	6	4	4	4	3	44
09-M	18	6	5	1	4	1	0	35
06-E	13	4	2	0	2	2	1	24

12-C	1	0	0	0	1	0	0	2
Razem	1308	531	401	395	372	342	279	3628

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu (stan na 31.12.2021 roku).

Wśród osób powyżej 16 roku życia najczęstszą przyczyną niepełnosprawności jest dysfunkcja narządu ruchu (1242 osoby, głównie mieszkańcy gminy Wieruszów i Galewice). Ponadto często występują choroby psychiczne (628 osoby, głównie mieszkańcy gminy Wieruszów i Bolesławiec), choroby układu oddechowego i krążenia (508 osób, głównie mieszkańcy gminy Wieruszów i Galewice) i schorzenia inne: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zespęcenia, choroby układu krwiotwórczego (423 osoby, głównie mieszkańcy gminy Wieruszów i Galewice). Najmniej jest osób z kodem niepełnosprawności 12 C tj. całościowe zaburzenia rozwojowe i są to mieszkańcy gmin: Wieruszów i Lututów.

Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami w wieku do 16 lat.

W powiecie wieruszowskim do 31 grudnia 2021 r. było 157 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością. Poniższa tabela przedstawia rozkład tych osób ze względu na wiek i płeć.

Tab. nr 8 Rozkład osób z niepełnosprawnościami do 16-tego roku życia zamieszkujących powiat wieruszowski

L.P.	Gmina	Liczba osób z niepełnosprawnościami do 16-go roku życia						Razem
		według wieku				według płci		
		0-3	4-6	7-12	13-16	K	M	
1	Wieruszów	3	6	30	21	25	35	60
2	Galewice	2	6	13	9	9	21	30
3	Lututów	1	2	10	5	7	11	18
4	Sokolniki	0	3	8	6	11	6	17
5	Lubnice	1	2	5	5	6	7	13
6	Bolesławiec	0	4	5	1	4	6	10
7	Czastary	2	0	6	1	3	6	9
Razem:		9	23	77	48	65	92	157
		157				157		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu (stan na dzień 31.12.2021 roku).

Wśród 157 dzieci do 16 roku życia przeważają chłopcy. Najwięcej dzieci do 16 lat zamieszkuje: gminę Wieruszów oraz Galewice. W pozostałych gminach powiatu liczba dzieci do 16 lat pozostaje na podobnym poziomie. W powiecie wieruszowskim najwięcej jest dzieci

z niepełnosprawnością w przedziale wiekowym 7-12 lat (30 osób) oraz 13-16 lat (21 osób), są to głównie mieszkańcy gmin Wieruszów oraz Galewice.

Mieszkańcy powiatu wieruszowskiego w wieku do 16 lat posiadający orzeczenie o niepełnosprawności różnią się również pod względem rodzaju niepełnosprawności, co przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 9 Rozkład osób z niepełnosprawnościami do 16 lat wg kodu niepełnosprawności i miejsca zamieszkania

Kod niepełnosprawności	Miejsce zamieszkania							RAZEM
	Wieruszów	Galewice	Sokolniki	Lututów	Lubnice	Bolesławiec	Czastary	
11-I	13	6	3	4	4	0	4	34
12-C	11	4	3	6	0	4	0	28
01-U	12	4	1	2	3	1	0	23
03-L	8	4	4	0	2	1	0	19
10-N	3	5	2	1	1	1	2	15
05-R	3	2	1	1	1	2	2	12
04-O	3	2	0	3	1	0	0	9
07-S	2	1	2	0	1	0	0	6
06-E	2	1	1	1	0	0	0	5
02-P	2	1	0	0	0	1	0	4
08-T	1	0	0	0	0	0	1	2
09-M	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	60	30	17	18	13	10	9	157

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu (stan na 31.12.2021 roku).

Wśród 157 osób z niepełnosprawnościami do 16 lat przeważają osoby ze schorzeniami endokrynologicznymi, metabolicznymi, zaburzeniami enzymatycznymi, chorobami zakaźnymi i odzwierzęcymi, zeszpeceniami, chorobami układu krwiotwórczego oraz o kodzie niepełnosprawności 12-C (tj. całościowe zaburzenia rozwojowe).

3. Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego wg danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie.

Osoba z niepełnosprawnościami może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego;

- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie (PUP) na 31.12.2021 r. wskazują, że wszystkich osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami było 86 osób (w tym 36 kobiet z niepełnosprawnością bezrobotnych/poszukujących pracy i 50 mężczyzn z niepełnosprawnością bezrobotnych/poszukujących pracy).

Poniżej przedstawiono jak poziom bezrobocia kształtował się wśród osób z niepełnosprawnościami, mieszkańców powiatu wieruszowskiego od 2019 roku.

Tab. nr 10 Poziom bezrobocia w powiecie wieruszowskim wśród osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP w latach 2019-2021

Rok	Liczba wszystkich osób bezrobotnych	Liczba osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych/poszukujących pracy		Razem osoby z niepełnosprawnościami bezrobotne/poszukujące pracy	% udział osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych i poszukujących pracy do ogółu bezrobotnych		Razem % udział osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych i poszukujących pracy do ogółu bezrobotnych
		w tym			w tym		
		K	M		K	M	
2019	757	30	55	85	3,96	7,26	11,23
2020	954	26	48	74	2,73	5,03	7,76
2021	847	36	50	86	4,25	5,90	10,15

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Wieruszowie

Powyższe dane wskazują, że liczba wszystkich osób bezrobotnych w powiecie wieruszowskim od 2019 roku kształtuje się na zbliżonym poziomie, z tym, że w 2019 r. tych osób było najmniej. Liczba osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych – poszukujących pracy wynosi 86 osób (2021 rok), wśród nich przeważają mężczyźni. Osoby z niepełnosprawnościami bezrobotne i poszukujące pracy stanowią 10,15% wszystkich bezrobotnych.

Poniższe zestawienie przedstawia podział według miejsca zamieszkania w/w osób.

Tab. nr 11 Liczba osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP zamieszkujących wieś/miasto w latach 2019-2021

Lata	Obszar zamieszkania		Razem
	Wieś	Miasto	
2019	64	21	85
2020	54	20	74
2021	62	24	86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Wieruszowie

W powiecie wieruszowskim w latach 2019 – 2021 najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni i poszukujący pracy z niepełnosprawnościami zamieszkujący obszary wiejskie powiatu. Utrudnia to dodatkowo znalezienie przez nich zatrudnienia z uwagi na bariery komunikacyjne występujące na w/w terenie.

Osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane w PUP w Wieruszowie różnią się pod względem wieku oraz stopnia niepełnosprawności. Szczegółową strukturę osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP wg wieku w latach 2019 – 2021 przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. 12 Struktura zarejestrowanych w PUP w Wieruszowie osób z niepełnosprawnościami wg wieku w latach 2019-2021

Wiek	2019			2020			2021		
	Liczba osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych/poszukujących pracy			Liczba osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych/poszukujących pracy			Liczba osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych/poszukujących pracy		
	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M
18-24	3	1	2	3	1	2	3	2	1
25-29	5	2	3	4	3	1	5	2	3
30-39	22	11	11	14	8	6	17	9	8
40-44	14	5	9	12	7	5	9	5	4
45-49	12	5	7	10	1	9	17	9	8
50-54	12	4	8	14	5	9	17	6	11
55-59	4	2	2	5	1	4	7	4	3
60+	13	0	13	12	0	12	11	1	10
Ogółem	85	30	55	74	26	48	86	38	48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Wieruszowie

Od 2019 do 2020 roku najwięcej osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP w Wieruszowie było w wieku 30-39 lata, w 2021 r. były to już osoby coraz starsze tj. w wieku 45-54 lata. Najmniej osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP było w przedziale wiekowym 18- 24 lat. Poniżej przedstawiono charakterystykę osób

z niepełnosprawnościami bezrobotnych/poszukujących pracy według stopnia niepełnosprawności.

Tab. nr 13 Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP z podziałem na stopień niepełnosprawności w latach 2019 – 2021

Stopień niepełnosprawności	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Lekki	43	36	38
Umiarkowany	26	24	34
Znaczny	16	14	14
Ogółem	85	74	86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Wieruszowie

Od 2019 roku najczęściej osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP w Wieruszowie było z lekkim i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, najmniej ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane w PUP w Wieruszowie różnią się poziomem wykształcenia. Szczegółową charakterystykę w/w osób wg wykształcenia w latach 2019 – 2021 przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. nr 14 Struktura osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP wg wykształcenia w latach 2019-2021

Wykształcenie	2019	2020	2021
	Liczba osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych/poszukujących pracy	Liczba osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych/poszukujących pracy	Liczba osób z niepełnosprawnościami bezrobotnych/poszukujących pracy
Zasadnicze zawodowe	38	27	33
Podstawowe i podstawowe nieukończone	23	24	29
Policealne i średnie zawodowe	14	16	14
Gimnazjalne	4	3	4
Średnie ogół.	3	2	2
Wyższe	3	2	4
Ogółem	85	74	86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Wieruszowie .

W latach 2019-2021 wśród ogółu osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP w Wieruszowie przeważały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz podstawowym lub nieukończonym podstawowym. Niskie kwalifikacje zawodowe lub ich

brak zapewne są jednymi z czynników wpływających negatywnie na możliwość znalezienia pracy przez osoby z niepełnosprawnościami. Najmniej zarejestrowanych było osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz z wykształceniem wyższym.

4. Charakterystyka osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego wg danych ośrodków pomocy społecznej z powiatu wieruszowskiego

Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonuje 5 Gminnych Ośrodków Pomocy społecznej (GOPS) oraz 2 Miejsko – Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (MGOPS). Liczbę osób z niepełnosprawnościami w powiecie wieruszowskim korzystających z pomocy społecznej (objętych pomocą społeczną) przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. nr 15 Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej z podziałem na płeć, wiek.

Gmina	Ilość osób z niepełnosprawnością						Razem osób w gminach
	Wiek						
	Produkcyjny		Razem w wieku produkcyjnym	Po produkcyjny		Razem w wieku po produkcyjnym	
	Płeć			Płeć			
K	M		K	M			
Wieruszów	26	33	59	26	15	41	100
Czastary	18	16	34	3	6	9	43
Galewice	12	19	31	3	8	11	42
Lututów	7	16	23	15	3	18	41
Łubnice	6	12	18	7	4	11	29
Bolesławiec	9	5	14	4	5	9	23
Sokolniki	3	11	14	3	6	9	23
Razem osób w gminach	81	112	193	61	47	108	301

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z powiatu wieruszowskiego (stan na 31.12.2021 r.).

W powiecie wieruszowskim wg stanu na dzień 31.12.2021 r. 301 osób z niepełnosprawnościami korzystało z pomocy społecznej. Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej w powiecie wieruszowskim było w wieku produkcyjnym (193 osoby), większość w tej grupie stanowili mężczyźni 112 osób. Natomiast osób w wieku po produkcyjnym było 108, w grupie tej więcej było kobiet (61 osób).

Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej zamieszkiwało w gminie Wieruszów (100 osób), większość w tej grupie stanowiły osoby w wieku produkcyjnym

(59 osób). Tendencja ta zauważalna jest także w pozostałych gminach. Natomiast osoby korzystające z pomocy społecznej w wieku po produkcyjnym (108 osób) to głównie kobiety (61 osób) i najwięcej ich było również w gminie Wieruszów (26 osób). Najmniej osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej było w Gminie Bolesławiec i Sokolniki.

Osoby z niepełnosprawnościami korzystają również ze świadczeń opiekuńczych, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych. Do świadczeń opiekuńczych wypłacanych osobom z niepełnosprawnościami należy zasiłek pielęgnacyjny. Natomiast pozostałe świadczenia wypłacane są opiekunom osób z niepełnosprawnościami. Należą do nich: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy. Poniżej przedstawiono dane dotyczące w/w świadczeń.

Tab. nr 16 Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze świadczeń opiekuńczych z podziałem na rodzaj świadczenia oraz poszczególne gminy

Gmina	Świadczenia dla osób z niepełnosprawnościami	Świadczenia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami			Razem/ w tym osoby pobierające świadczenia dla opiekunów
	Zasiłek pielęgnacyjny	Świadczenie pielęgnacyjne	Zasiłek dla opiekuna	Specjalny zasiłek opiekuńczy (świadczenie pobierane na osoby dorosłe)	
Wieruszów	262	57	0	3	322/60
Bolesławiec	166	18	0	4	188/22
Galewice	135	27	0	4	166/31
Sokolniki	109	19	0	3	131/22
Lubnice	69	29	2	2	102/33
Lututów	65	19	1	3	88/23
Czastary	57	17	0	3	77/20
Razem:	863	186	3	22	1074/211

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z powiatu wieruszowskiego (stan na 31.12.2021 r.).

W powiecie wieruszowskim ze świadczeń opiekuńczych korzystały 1074 osoby, w tym najwięcej w/w świadczeń pobierały osoby z gminy Wieruszów (322 osoby), a najmniej z gminy Czastary (77 osób). Zasiłki pielęgnacyjne pobierane przez osoby z niepełnosprawnościami stanowiły 80 % wszystkich świadczeń opiekuńczych. Natomiast 211 osób pobierało świadczenia z tytułu opieki nad osobą z niepełnosprawnością (dotyczy to osób z niepełnosprawnościami dorosłych i dzieci). Gminą, w której najwięcej jest osób

pobierających w/w świadczenia jest gmina Wieruszów, a gminą w której tych osób jest najmniej jest gmina Czastary.

Gminy realizują wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w formie usług m.in.: asystenckich, opiekuńczych, sąsiedzkich, zamieszkiwania w formie pobytu całodobowego lub dziennego, w tym w ramach Programu „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne” oraz opieki wytchnieniowej,

Z danych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego wynika, że w 2021 roku 6 ośrodków pomocy społecznej tj: z Bolesławca, Galewic, Lututowa, Sokolnik, Lubnic, Wieruszowa realizowało usługi opiekuńcze, w tym MGOPS w Wieruszowie realizował usługi sąsiedzkie i program „Opieka wytchnieniowa.”

5. Zaplecze edukacyjne osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego

Na terenie powiatu wieruszowskiego znajdują się szkoły, do których uczęszczają dzieci z różnymi niepełnosprawnościami – posiadające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego m.in. tj. Szkoła Podstawowa Specjalna w Tyblach oraz Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie.

Poniżej podano dane dotyczące liczby dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszczających do przedszkoli/szkół na terenie powiatu wieruszowskiego.

Tab. nr 17 Liczba dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszczających do przedszkoli /szkół na terenie powiatu wieruszowskiego

Gmina	Liczba dzieci w poszczególnych gminach
Wieruszów	48
Galewice	29
Sokolniki	17
Lubnice	11
Bolesławiec	10
Lututów	9
Czastary	8
	132

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez gminy (stan na 31.12.2021 r.).

Najwięcej dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczęszcza do przedszkoli/szkół w gminie Wieruszów (48 dzieci), w gminie Galewice (29 dzieci) i Gminie Sokolniki (17 osób). W pozostałych gminach uczęszcza porównywalna liczba dzieci.

Największy zakres wsparcia oferują: Szkoła Podstawowa Specjalna w Tyblach oraz Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie. Poniżej przedstawiono charakterystykę udzielanego wsparcia dzieciom w w/w szkołach.

a) Szkoła Podstawowa Specjalna w Tyblach

Gmina Sokolniki jest organem prowadzącym dla Szkoły Podstawowej specjalnej w Tyblach. W szkole funkcjonują dwa oddziały dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, w oddziałach tych uczniowie poza niepełnosprawnością intelektualną posiadają także inne niepełnosprawności, w tym zaburzenia ze spektrum autyzmu, niepełnosprawność ruchową.

W szkole prowadzone są zajęcia rewalidacyjne, zajęcia specjalistyczne, zajęcia logopedyczne oraz zajęcia metodą integracji sensorycznej. Szkoła w swoim wyposażeniu posiada salę do zajęć specjalistycznych pod kątem terapii metodą integracji sensorycznej.

b) Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie

W Szkole Podstawowej nr 2 im. N. J. Piłsudskiego kształcenie oraz terapia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną i z niepełnosprawnością sprzężoną odbywa się w zespole edukacyjno – terapeutycznym. W szkole prowadzona jest również edukacja (zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze) uczniów z głęboką niepełnosprawnością intelektualną. Głównym zadaniem szkoły jest edukacja i integracja uczniów niepełnosprawnych z pełnosprawnymi rówieśnikami. W placówce prowadzone są zajęcia: rewalidacyjne, logopedycznych, rehabilitacyjne, rewalidacyjno-wychowawcze; psychologiczne, pedagogiczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

Szkoły i przedszkola z rejonu gmin objęte są działaniem **Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Wieruszowie**. Poradnia od 01.12.2021 roku ma nową siedzibę przy ul. Szkolnej 1-3. Siedziba mieści się w budynku pasywnym, który dostosowany jest do osób z niepełnosprawnością. Osoby z niepełnosprawnością mogą samodzielnie korzystać z obiektu poradni tj: toalet, korytarza, gabinetów terapeutycznych oraz sekretariatu. Poradnia zatrudnia: pedagogów, logopedów, psychologów, referenta administracyjnego, fizjoterapeutę, lekarza – pediatrę.

Pracownicy poradni posiadają dodatkowe kwalifikacje między innymi z: oligofrenopedagogiki, surdopedagogiki, tyflopedagogiki i neurologopedii.

Formy wsparcia udzielane przez Poradnię dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami (stan na 31.12.2021r.):

- diagnozy psychologiczne (294 osoby), pedagogiczne (259 osób), logopedyczne (148 osób);
- diagnozy wyboru kierunku kształcenia prowadzona przez doradcę zawodowego (7 osób);

- terapie psychologiczne (53 osoby), pedagogiczne (14 osób), logopedyczne (33 osoby);
- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka (dzieci od 0 do rozpoczęcia nauki w szkole) – (14 dzieci);
- porady, konsultacje z psychologiem, logopedą, doradcą zawodowym – (28 osób);
- orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (53 orzeczenia);
- orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania (30 orzeczeń);
- orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (3 orzeczenia);
- opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka (12 opinii);
- orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego (2 dzieci).

Placówka jest miejscem na terenie powiatu wieruszowskiego, w którym rodzice z małymi dziećmi ze stwierdzoną niepełnosprawnością lub zagrożone niepełnosprawnością znajdują specjalistyczną, kompleksową, bezpłatną pomoc.

6. Nakłady na rehabilitację społeczną w powiecie wieruszowskim w latach 2019-2021.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie wspomaga osoby z niepełnosprawnościami, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Poniżej przedstawiono informacje dotyczące nakładów finansowych na rehabilitację społeczną w powiecie wieruszowskim w latach 2019 - 2021.

Tab. nr 19 Nakłady finansowe na rehabilitację społeczną w powiecie wieruszowskim w latach 2019-2021.

Rok	Złożone wnioski	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Środki wydatkowane (w zł)	Wnioski rozpatrzone		
				Inne	negatywnie	
					Ilość	Ilość
Bariery w komunikowaniu się i techniczne						
2019	Zadanie nie realizowane ze względu na ograniczone środki PFRON					
2020	7	7	10.894,14	0	0	0
2021	11	10	21.265,33	1	0	0
Razem	18	17	32.159,47	1	0	0
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze						
2019	177	159	149.728,51	8	10	10
2020	195	184	185.037,05	11	0	0
2021	133	102	130.350,81	2	29	29
Razem:	505	445	465.116,37	21	39	39
Turnusy rehabilitacyjne						
2019	148	94	173.709	3	50	50
2020	123	111	125.319	1	11	11

2021	124	124	244.467	0	0	0
Razem:	395	329	543.495	4	61	61
Bariery architektoniczne						
2019	Zadanie nie realizowane ze względu na ograniczone środki PFRON					
2020	8	5	58.417,99	3	0	0
2021	11	7	136.010,87	4	0	0
Razem:	19	12	194.428,86	7	0	0
Sprzęt rehabilitacyjny						
2019	10	7	11.344,49	2	1	1
2020	15	10	17.213	5	0	0
2021	10	5	5.649,99	3	2	2
Razem:	35	22	34.207,48	10	3	3
Sport, kultura, turystyka i rekreacja						
2019	3	3	5.288,86	0	0	0
2020	3	3	4.063,78	0	0	0
2021	3	3	7.980	0	0	0
Razem:	9	9	17.332,64	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Wieruszowie

Powyższe dane wskazują, że środki finansowe ze środków PFRON przekazywane dla niepełnosprawnych mieszkańców powiatu wieruszowskiego nie zabezpieczają potrzeb osób składających corocznie wnioski do PCPR w Wieruszowie na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej. Braki występują w zadaniach: dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych, dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

PCPR w Wieruszowie realizuje dodatkowe programy PFRON, w tym corocznie Program „Aktywny Samorząd” i Program „Wyrównywanie różnic między regionami III”. Poniżej informacje dotyczące realizacji w/w Programów w latach 2019-2021.

Tab. nr 20 Nakłady finansowe na Program „Aktywny samorząd” w latach 2019-2021

Program Aktywny samorząd w latach 2019 – 2021						
Rok	Złożone wnioski	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Zakres przyznanej pomocy	Środki wydatkowane za dany rok (w zł)	Wnioski rozpatrzone	
					Inny powód	negatywnie
			Moduł I i Moduł II			
			19 wniosków (19 osób)			
			2 osoby – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu;			
			4 osoby -pomoc w zakupie sprzętu elekt. lub jego elementów oraz oprogramowania z dysfunkcją narządu wzroku i obu rąk;			

2019	35	34 wnioski (29 osób)	2 osoby – na zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy;	150.333,50	1	0
			1 osoba – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego elektr.;			
			4 osoby - pomoc w utrzymaniu sprawności tech. posiadanego wózka elektr.; lub skutera			
			2 osoby – na zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązanie techniczne.			
			3 osoby – na zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego			
			1 osoba – opłata za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w przedszkolu.			
			15 wniosków (10 osób) – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym			
2020	28	26 wnioski (21 osób)	14 wniosków (13 osób w tym 1 osoba złożyła wniosek na dwa obszary) 1 osoba – na uzyskanie prawa jazdy z dysfunkcją narządu słuchu w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego	86.216,20	2	0
			2 osoby – na zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych;			
			3 osoby – na zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku;			
			1 wniosek – pomoc w zakupie sprzętu elekt. lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z			

			dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w poruszaniu się;			
			4 osoby – na utrzymanie sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym			
			1 osoba – na utrzymanie sprawności technicznej posiadanej protezy, w której zastosowano nowoczesne rozwiązanie techniczne;			
			2 osoby – na zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.			
			12 wniosków (8 osób) – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym			
2021	24	23 wnioski (19 osób)	4 osoby – na zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych;	107.710,76	1	0
			1 osoba – na zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku;			
			2 osoby – na zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;			
			5 osób - pomoc w utrzymaniu sprawności tech. posiadanego wózka elektr.;			
			1 osoba – na zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego?			
			10 wniosków (6 osób) - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.			
Razem	87	83 wnioski (69 osób)		344.260,46	4	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Wieruszowie

Powyższe dane wskazują, że środki PFRON przekazywane na program „Aktywny Samorząd” w całości zabezpieczają potrzeby wnioskodawców.

Tab. nr 21 Nakłady finansowe na Program „Wyrównywanie różnic między regionami III” w latach 2019-2021

Program Wyrównywanie różnic między regionami III – 2019 rok					
Rodzaj zadania	Złożone wnioski	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Środki wydatkowane (w zł)	Wnioski rozpatrzone negatywnie	
				Ilość	w tym z powodu braku środków PFRON
Likwidacja barier transportowych	1	1	69.885,60	0	0
Razem:	1	1	69.885,60	0	0
Program Wyrównywanie różnic między regionami III – 2020 rok					
Likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom	1	1	114.663,67	0	0
Likwidacja barier transportowych	4	2	84.993,36	2	2
Razem:	5	3	199.657,03	2	2
Program Wyrównywanie różnic między regionami III – 2021 rok					
Likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom	2	1	75.356,63	1	1
Likwidacja barier transportowych	2	2	168.000	0	0
Razem:	4	3	243.356,63	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Wieruszowie

Powyższe dane wskazują, że środki PFRON przekazywane na program „Wyrównywanie różnic między regionami III” częściowo zabezpieczają potrzeby wnioskodawców.

7. Nakłady na rehabilitację zawodową w powiecie wieruszowskim w latach 2019-2021.

Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej ze środków PFRON. Poniżej informacja dotycząca realizacji tych zadań w latach 2019-2021.

Tab. nr 22 Nakłady finansowe na rehabilitację zawodową w powiecie wieruszowskim w latach 2019-2021

Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy w latach 2019-2021				
Rok	Środki wydatkowane (w zł)	Staże (liczba osób)	Środki na podjęcie działalności	Środki na stworzenie nowego stanowiska pracy
2019	18.806,63	3	0	0
2020	8.260,23	1	0	0
2021	17.202	3	0	0
Razem:	44.268,86	7	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z PUP

Powyższe dane wskazują, że środki PFRON przekazane na rehabilitację zawodową w w/w latach wystarczyły na dofinansowanie staży dla osób bezrobotnych/poszukujących pracy z niepełnosprawnościami. Wśród osób z niepełnosprawnościami nie było zapotrzebowania na środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz na środki na stworzenie nowych stanowisk pracy.

8. Wsparcie instytucjonalne i inne dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie wieruszowskim

Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonują różne instytucje oraz organizacje pozarządowe zapewniające różnorodną pomoc osobom z niepełnosprawnościami oraz ich rodzinom i opiekunom. Poniżej przedstawiono ich krótką charakterystykę.

Dom Pomocy Społecznej w Chróście - Wsi

W/w Dom Pomocy Społecznej przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych, w tym dla:

- **95 osób** – mężczyzn, budynku położonym w Chróście 50,
- **59 osób** – kobiet i mężczyzn, w budynku położonym w Chróście 47.

Świadczy usługi w zakresie potrzeb: bytowych, opiekuńczych i wspomagających na poziomie obowiązującego standardu dla tego typu domów w oparciu o indywidualne potrzeby mieszkańca.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Osieku z filią w Czastarach i Chróście

W/w Środowiskowy Dom Samopomocy posiada 85 miejsc statutowych. ŚDS w Osieku rozpoczął działalność w grudniu 2002r. Obecnie funkcjonuje z filiami w Czastarach i Chróście. Placówka obsługuje mieszkańców powiatu wieruszowskiego.

ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróście jest ośrodkiem wsparcia dziennego dla osób psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Celem działalności ośrodka jest osiągnięcie poprawy funkcjonowania, jakości życia i powstrzymania postępującej regresji u osób z zaburzeniami psychicznymi. Placówka świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Ponadto organizuje imprezy okolicznościowe, zawody sportowe, ogniska, pikniki, wycieczki oraz zabawy i dyskoteki. Uczestnicy ŚDS biorą również udział w imprezach organizowanych przez inne ośrodki.

Środki na utrzymanie Środowiskowych Domów Samopomocy przekazywane są z budżetu wojewody.

Placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego

Funkcjonują trzy całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego w Lubczynie, w Sokolnikach i w Czastarach. W każdej placówce jest po 8 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. W placówce umieszczane są również dzieci z różnymi niepełnosprawnościami.

Na terenie powiatu działają 4 organizacje pozarządowe wspierające osoby z niepełnosprawnościami.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie

TPD OM w Wieruszowie prowadzi/realizuje:

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Wieruszowie (WTZ) przeznaczony dla osób z niepełnosprawnościami, które posiadają ważne orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej. Przy WTZ funkcjonuje Grupa Wsparcia, członkami Grupy są byli uczestnicy WTZ, którzy już podjęli pracę, osoby oczekujące na wolne miejsca lub uczący się w szkołach ponadpodstawowych i wyższych. Działalność Grupy Wsparcia dotyczy przede wszystkim terapii społecznej, porad, konsultacji specjalistycznych i szkoleń.

- usługi asystenckie w powiecie wieruszowskim. Usługa uruchomiona została w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim” i dalej jest kontynuowana dzięki projektowi Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej”.
- Klub „Być Razem” – został uruchomiony w ramach projektu Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej”. Do klubu uczęszcza 25 osób z niepełnosprawnościami.
- grupę wsparcia przy WTZ. Członkami grupy są uczestnicy WTZ, którzy podjęli pracę, osoby oczekujące na wolne miejsce w WTZ lub uczące się w szkołach ponadgimnazjalnych i wyższych.
- spółdzielnię socjalną „Green Service” razem z Gminą Wieruszów, która funkcjonuje od 2016 roku, zatrudnia 10 osób z niepełnosprawnościami.
- Podmiot Ekonomii Społecznej (działalność gospodarcza), osoby z niepełnosprawnościami uczestniczą w praktykach zawodowych. Wykonują pracę dla 8 zleceniodawców stałych i ok. 20 indywidualnych.

Stowarzyszenie Integuracyjne „Klub Otwartych Serc” w Wieruszowie prowadzi:

- **od 1 grudnia 2014 roku Zakład Aktywności Zawodowej.** Zatrudnia on ogółem 49 osób, z czego 27 osób z niepełnosprawnościami (z orzeczonym znacznym stopniem – 25 osób, i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności 12 osób). ZAZ realizuje działalność usługową i twórczą w takich działaniach jak: ceramika, konfekcjonowanie, drukarsko-introligatorsko - rękodzielniczy, zadania zlecone i usługi. Środki finansowe na działalność pochodzą z dotacji Województwa, PFRON i środków własnych organizatora oraz wypracowanego dochodu.
- od 2019 roku na terenie powiatu wieruszowskiego mieszkania treningowe i wspierane. Mieszkania uruchomiono w ramach projektu Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim (1 mieszkanie treningowe/4 miejsca, 3 mieszkania wspierane/7 miejsc). Ponadto SI „KOS” realizuje projekt pod nazwą **Ośrodek Edukacji i Rehabilitacji „Być razem”**. Beneficjentami projektu jest 28 dzieci i młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami realizujący obowiązek szkolny w swoich macierzystych szkołach z terenu powiatu wieruszowskiego ze zdrowymi rówieśnikami. Osoby te realizują program indywidualny lub zindywidualizowany w związku z orzeczonymi deficytami. Prowadzone w ramach projektu zajęcia są uzupełnieniem rewalidacji i rehabilitacji prowadzonej w szkołach, do których uczęszczają osoby z niepełnosprawnością lub w gabinetach prywatnych.

Stowarzyszenie „Pomocny Dom” przy DPS Chróscin-Wieś oraz Stowarzyszenie „Rodzina” w Lututowie.

Stowarzyszenia prowadzą terapię społeczną, spotkania informacyjne i specjalistyczne dla opiekunów, terapeutów i osób pracujących z osobami z różnymi niepełnosprawnościami.

Dom Wczasów Dziecięcych – TPD w Głazie

Zajmuje się organizowaniem i prowadzeniem turnusów rehabilitacyjnych. Ośrodek jest uprawniony do organizowania następujących rodzajów turnusów: usprawniająco - rekreacyjny, rekreacyjno-sportowy, szkoleniowy: hippoterapia (nauka jazdy konnej). DWD prowadzi zajęcia z fizjoterapii i hipoterapii oraz rehabilitację w zakresie hydroterapii, organizuje integracyjne imprezy plenerowe.

Powiatowe Centrum Medyczne Sp. z o. o. NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie

W ramach prowadzonej działalności medycznej szpital obejmuje:

- Oddział chorób wewnętrznych,
- Oddział pediatryczny,
- Oddział chirurgii jednego dnia - pozwala na stosowanie nowoczesnych technik operacyjnych, pozwalających na krótki pobyt pacjenta w oddziale.

W Powiatowym Centrum Medycznym działają również poradnie specjalistyczne:

- 1) Poradnia diabetologiczna
- 2) Poradnia dermatologiczna
- 3) Poradnia neurologiczna
- 4) Poradnia gruźlicy i chorób płuc
- 5) Poradnia chirurgiczna
- 6) Poradnia ortopedyczna
- 7) Poradnia rehabilitacyjna
- 8) Poradnia otolaryngologiczna
- 9) Poradnia ginekologiczno-położnicza
- 10) Poradnia zdrowia psychicznego
- 11) Poradnia okulistyczna.

Na terenie szpitala funkcjonują również pracownie diagnostyczne:

- pracownia badań endoskopowych;
- pracownia diagnostyki laboratoryjnej;
- pracownia diagnostyki obrazowej
- pracownia USG.

9. Dostępność architektoniczna budynków użyteczności publicznej w powiecie wieruszowskim.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące dostępności budynków użyteczności publicznej w powiecie wieruszowskim dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami – w zakresie dostępności architektonicznej.

Tab. nr 23 Dane dotyczące dostępności budynków użyteczności publicznej w powiecie wieruszowskim dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Gmina	Dostosowanie placówek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Wieruszów	<p>Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie: szkoła częściowo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj: podjazd dla niepełnosprawnych.</p> <p>Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie: szkoła częściowo dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnościami tj.: jest podjazd na salę gimnastyczną, toalety dla osób z niepełnosprawnościami,</p> <p>Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie: budynek częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj: winda zewnętrzną dla osób z niepełnosprawnościami, toaleta na parterze dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przed budynkiem wyznaczono 5 miejsc parkingowych i za budynkiem 2 miejsca parkingowe przystosowane dla osób niepełnosprawnościami.</p> <p>Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna Wieruszowie/ Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie nowy budynek pasywny dostosowany całkowicie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. miejsce parkingowe przed szkołą dla osób z niepełnosprawnościami, winda w budynku, dostosowane toalety.</p> <p>Starostwo Powiatowe w Wieruszowie/Urząd Miejski w Wieruszowie: budynek częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny, winda.</p> <p>PCM Sp. o.o. NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie: budynek całkowicie dostosowany do osób z niepełnosprawnościami tj: budynek wyposażony jest z podjazdy dla osób poruszających się na wózku, oddziały szpitalne w windy, toalety dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p>
Łubnice	<p>Urząd Gminy w Łubnicach: budynek częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny.</p> <p>Zespół Szkół w Wójcynie: budynek częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny.</p> <p>Zespół Szkół w Łubnicach, Zespół Szkół w Dzierzkowicach, Publiczne Przedszkole w Dzierzkowicach: nie są dostosowane do osób z niepełnosprawnościami.</p>
Galewice	<p>Urząd Gminy w Galewicach: budynek częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny, domofon, który łączy z sekretariatem urzędu.</p> <p>Szkoła Podstawowa w Niwiskich, Szkoła Podstawowa w Ostrówku, Szkoła Podstawowa w Osieku, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Galewicach: częściowo dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny.</p>
Sokolniki	<p>Urząd Gminy w Sokolnikach: budynek częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny.</p> <p>Szkoła Podstawowa Specjalna w Tyblach: dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny, toalety</p> <p>Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Sokolnikach, Publiczne Przedszkole Samorządowe im. Jana Pawła II w Sokolnikach, Zespół Szkół w Walichnowach: częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny.</p> <p>Zespół Szkół w Pichlicach, Zespół Szkół w Starym Ochędzynie: nie jest dostosowany do osób z niepełnosprawnościami.</p>

Czastary	<p>Urząd Gminy w Czastarach: budynek częściowo dostosowany do osób z niepełnosprawnościami tj. winda (platforma) dla osoby niepełnoprawnej, dzwonek by wezwać osobę z urzędu.</p> <p>Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. w Czastarach, Szkoła Podstawowa w Parcicach: częściowo dostosowane do osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny, częściowo przystosowane toalety.</p> <p>Publiczne Przedszkole Samorządowe w Czastarach, Punkt Przedszkolny w Radostowie, Punkt Przedszkolny w Kątach Walichnowskich: częściowo dostosowane do osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny, częściowo przystosowane toalety.</p>
Lututów	<p>Urząd Gminy w Lututowie: budynek częściowo dostosowany do osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny.</p> <p>Szkoła Podstawowa w Lututowie: dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny, łazienka.</p> <p>Katolicka Szkoła im. Św. Jana Pawła II w Chojnach, Zespół Szkół Centrum Kształcenia w Lututowie, Przedszkole Publiczne w Lututowie: nie są dostosowane do osób z niepełnosprawnościami.</p>
Bolesławiec	<p>Zespół Szkół w Bolesławcu: częściowo dostosowany do osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny.</p> <p>Urząd Gminy w Bolesławcu, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mieleszynie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chrócinie, Publiczne Przedszkole Samorządowe w Bolesławcu: nie są dostosowane do osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żdźarach: częściowo dostosowany do osób z niepełnosprawnościami tj. podjazd zewnętrzny znajdujący się od strony sali gimnastycznej.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gmin z terenu powiatu wieruszowskiego.

Z informacji uzyskanych z gmin z terenu powiatu wieruszowskiego wynika, że zarówno placówki oświatowe, do których uczęszczają dzieci z niepełnosprawnościami jak i urzędy są częściowo przystosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Jest konieczność likwidacji barier architektonicznych w placówkach oświatowych jak i w urzędach gminy poprzez: zakup platform nakładanych, antypoślizgowych, budowy pojazdów, wind, dostosowania toalet oraz likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych poprzez zakup: pętli indukcyjnych, platformy informacji głosowej.

10. Wnioski z diagnozy

1. Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu wskazują, że powiat wieruszowski na dzień 31.12.2021 r. łącznie zamieszkiwało 3785, w tym 3628 osób z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 lat i 157 dzieci do 16 roku życia. Dane wskazują i określają grupy osób i miejsca na terenie powiatu wieruszowskiego, które szczególnie należy objąć wsparciem. Najwięcej osób z niepełnosprawnościami zamieszkuje gminy Wieruszów oraz Galewice, są to głównie osoby w wieku 16+, wśród tej grupy przeważają osoby z niepełnosprawnościami w wieku 67+, które stanowią ok. 52% wszystkich osób w wieku 16+.

- Względem tych osób konieczne są działania zapewniające dostęp do usług opiekuńczych, medycznych oraz środków pomocniczych i ortopedycznych. Pomoc należy również skierować do osób opiekujących się w/w osobami zależnymi.
2. Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu wieruszowskiego w wieku 16+ cierpią głównie na różne dysfunkcje narządu ruchu (1242 osoby), następnie choroby psychiczne (628 choroby układu oddechowego i krążenia (508 osób) oraz schorzenia o kodzie niepełnosprawności 11-I tj. schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.
 3. Osoby w wieku do 16 roku życia na terenie powiatu wieruszowskiego stanowią 4,15% wszystkich osób posiadających ważne orzeczenie o niepełnosprawności. Wśród nich przeważają chłopcy. Dzieci do lat 16 – stu to głównie mieszkańcy gmin: Wieruszów i Galewice. W pozostałych gminach liczba dzieci do 16 lat jest porównywalna. Najwięcej dzieci jest w przedziale wiekowym 7-16 lat (łącznie 125 osób), pozostałe 32 osoby to dzieci w wieku 0-6 lat, którym należy zapewnić m.in. dostęp do nauki, rehabilitacji, zajęć terapeutycznych.
 4. Wśród dzieci do lat 16–stu przeważają schorzenia 11–I tj. schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, schorzenia o kodzie niepełnosprawności 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe oraz upośledzenie umysłowe.
 5. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wieruszowie w Urzędzie wg stanu na 31.12.2021 r. bezrobotnych zarejestrowanych było 847 osób, w tym 86 osób posiadających orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (bezrobotne i poszukujące pracy). Niepełnosprawni klienci PUP w Wieruszowie stanowili 10,15 % ogółu osób zarejestrowanych w w/w Urzędzie. Od 2019 r. liczba osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP pozostaje na podobnym poziomie. Niepełnosprawni klienci PUP w Wieruszowie charakteryzują się niskim wykształceniem (zawodowym lub podstawowym i podstawowym nieukończonym). Są to głównie osoby w wieku 30-39 lat i 45-54 lata, mieszkańcy obszarów wiejskich, z lekkim i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Najmniej jest osób młodych do 24 lat.
 6. Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie realizuje rehabilitację zawodową osób z niepełnosprawnościami. Na ten cel otrzymuje środki z różnych źródeł, w tym PFRON. W związku z powyższym ma możliwość kompleksowego wsparcia osób

- z niepełnosprawnościami. PUP w Wieruszowie w zakresie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami wspierają lokalne stowarzyszenia tj. SI KOS prowadzący Zakład Aktywności Zawodowej oraz TPD OM w Wieruszowie prowadzące Warsztat Terapii Zajęciowej, Podmiot ekonomii Społecznej (działalność gospodarcza) oraz we współpracy z Gminą Wieruszów Spółdzielnię Socjalną Green Service.
7. Dane ośrodków pomocy społecznej charakteryzują osoby z niepełnosprawnościami wskazując grupy względem których głównie należy podjąć działania aktywizujące w celu ich usamodzielnienia. Z pomocy społecznej na terenie powiatu wieruszowskiego korzystało wg stanu na 31.12.2021 r. 301 osób. Wśród w/w grupy większość stanowili mężczyźni w wieku aktywności zawodowej (112 osób), głównie mieszkańcy gmin: Wieruszów, Galewice, Czastary i Lututów.
8. Dane z poszczególnych gmin na temat świadczeń opiekuńczych pokazują skalę zjawiska w powiecie wieruszowskim. Ze świadczeń opiekuńczych zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych korzystały 1074 osoby. Wśród świadczeń opiekuńczych dominują świadczenia wypłacane na rzecz osób niepełnosprawnych (tj. zasiłki pielęgnacyjne). Pozostałe świadczenia wypłacane są z tytułu opieki nad osobą zależną niepełnosprawną. Pobiera je łącznie 211 osób, głównie mieszkańców gmin: Wieruszów, Łubnice i Galewice. Powyższe dane wskazują na konieczność objęcia wsparciem zarówno osób z niepełnosprawnościami jak i ich opiekunów, którzy poświęcają się opiece nad najbliższymi rezygnując z własnych potrzeb, w tym zatrudnienia. Opiekę wytchnieniową realizuje tylko MGOPS w Wieruszowie. Usługi opiekuńcze realizowane są w gminach: Wieruszów (w tym usługi sąsiedzkie), Bolesławiec, Lututów, Galewice, Sokolniki, Łubnice. Brak usług opiekuńczych w gminie Czastary.
9. Dane urzędów gmin z powiatu wieruszowskiego na dzień 31.12 2022 roku wskazują, że na terenie powiatu do szkół uczęszcza 132 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, najczęściej w gminach Wieruszów i Galewice. W największym zakresie potrzeby uczniów z niepełnosprawnościami zabezpieczają placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa Specjalna w Tyblach i Szkoła Podstawowa nr 2 im. M. J. Piłsudskiego w Wieruszowie, w których oprócz zajęć rewalidacyjnych, logopedycznych, psychologicznych, pedagogicznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne realizowane są zajęcia rehabilitacyjne. Uczniowie z niepełnosprawnościami w miarę potrzeb powinni mieć możliwość korzystania z w/w

zająć w każdej szkole. Kadra pedagogiczna powinna nadal podnosić kwalifikacje w zakresie wspierania dzieci ze szczególnymi potrzebami. W razie potrzeb szkoły powinny zapewniać dostęp do nauczyciela wspomagającego. Ważne jest także dalsze podejmowanie przez placówki oświatowe działań informacyjno-motywujących rodziców i opiekunów na temat możliwości kontynuowania nauki przez osoby z niepełnosprawnościami bądź udział w innych formach terapeutycznych zwiększających samodzielność i podjęcie zatrudnienia. Należy zatem stale poszerzać bazę wsparcia dla uczniów z niepełnosprawnościami oraz ich rodziców i opiekunów. Ponadto ważnym elementem dla najmłodszych dzieci z niepełnosprawnościami byłoby zapewnienie funkcjonowania w każdej gminie przedszkola integracyjnego.

10. Szkoły i przedszkola z rejonu gmin objęte są działaniem Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Wieruszowie. Placówka jest miejscem na terenie powiatu wieruszowskiego, w którym znajdują specjalistyczną, kompleksową, bezpłatną pomoc rodzice z małymi dziećmi ze stwierdzoną niepełnosprawnością lub zagrożone niepełnosprawnością. Od 2021 r. placówka ma nową siedzibę w budynku pasywnym przy Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. St. Staszica w Wieruszowie. Nowoczesny budynek, dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych sprzyja poprawie jakości usług świadczonych przez Poradnię. Konieczne jest stałe poszerzanie usług w zakresie wsparcia rodziców i dzieci zarówno w zakresie pomocy i terapii psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej jak wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.
11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie świadczy szerokie wsparcie na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców powiatu wieruszowskiego. Corocznie boryka się jednak z ograniczonymi środkami PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, głównie na zadaniach: dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych i dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
12. Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonuje wiele instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami wspieranych przez organizacje pozarządowe, prężnie działające (głównie SI KOS I TPD OM). Dzięki dobrej współpracy Powiatu Wieruszowskiego, PCPR w Wieruszowie z gminami z terenu powiatu wieruszowskiego możliwe było m.in.: pozyskanie środków EFS w ramach projektów partnerskich Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim – projekt zakończony oraz Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej” – projekt

w trakcie realizacji. Dzięki projektom udało się zrealizować następujące działania tj: na terenie powiatu wieruszowskiego uruchomiono usługi asystenckie, usługi opiekuńcze w gminach Wieruszów i Bolesławiec, usługi sąsiedzkie w gminie Wieruszów, mieszkania treningowe i wspierane, Klub „Być Razem” dla osób niesamodzielnych, Dzienny Dom Pomocy w Hucie. Konieczne jest rozwijanie współpracy organizacji pomocowych z terenu powiatu w celu realizacji zadań w zakresie osób niepełnosprawnych, ale także ich opiekunów. Ważne jest aplikowanie o środki finansowe w ramach nowych programów służących wsparciu osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, w miarę potrzeb. Powiat dysponuje bazą instytucjonalną, na której można oprzeć rozwój powyższych usług.

13. Informacje przekazane przez gminy wskazują, że w większości placówek użyteczności publicznej m.in.: w szkołach, urzędach występują bariery utrudniające swobodne poruszanie się i komunikowanie osób z niepełnosprawnością. Istotne jest niwelowanie tych barier i aplikowanie o środki zewnętrzne wspierające działania na rzecz zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Działania te podejmowane powinny być na terenie całego powiatu wieruszowskiego przez samorząd powiatowy i gminny.

III Cele i kierunki działania programu

Celem głównym „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wieruszowskim na lata 2022 – 2030” jest: **„Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej na rzecz osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców powiatu wieruszowskiego i ich opiekunów”**.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.
2. Zapewnienie odpowiedniej edukacji dzieciom i młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami.
3. Zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
4. Zwiększenie usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.
5. Podniesienie jakości usług zdrowotnych dla osób z niepełnosprawnościami.
6. Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami.

Cel 1. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.

Działanie:

1. Przygotowanie informatorów/ulotek w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, w tym na temat programów realizowanych na ich rzecz.
2. Organizowanie spotkań informacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.
3. Organizowanie imprez promujących umiejętności artystyczne, sportowe osób z niepełnosprawnościami.
4. Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Cel 2 Zapewnienie odpowiedniej edukacji dzieciom i młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami.

Działanie:

1. Prowadzenie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla dzieci z niepełnosprawnościami.
2. Organizowanie szkoleń, warsztatów specjalistycznych dla kadry pedagogicznej.

3. Organizacja przedszkoli i innych form przedszkolnych np: kluby malucha, punkty przedszkolne itp. oraz klas integracyjnych w szkołach i przedszkolach, w tym zatrudnianie nauczycieli wspomagających.

Cel 3 Zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami.**Działanie:**

1. Realizowanie programów i projektów związanych z aktywnością zawodową osób z niepełnosprawnościami.
2. Tworzenie miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy.
3. Rozwój poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnościami.
4. Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej.
5. Organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy.
4. Podnoszenie kwalifikacji osób z niepełnosprawnościami.
5. Organizowanie spotkań informacyjnych dla pracodawców.

Cel 4 Zwiększenie usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.**Działanie:**

1. Rozwój usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami i trenerów pracy.
2. Tworzenie i zwiększanie liczby miejsc w mieszkaniach chronionych/wspieranych/treningowych.
3. Zapewnienie usług zamieszkiwania w formie pobytu całodobowego lub dziennego, w tym w ramach Programu „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne”.
4. Tworzenie i zwiększanie liczby miejsc w domach dziennego pobytu.
5. Prowadzenie opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami w różnej formie, w tym w formie pobytu dziennego i całodobowego.
6. Prowadzenie grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i dla opiekunów.

Cel 5 Podniesienie jakości usług zdrowotnych dla osób z niepełnosprawnościami.**Działanie:**

1. Prowadzenie szkoleń/warsztatów dla personelu medycznego.
2. Promocja zdrowia i edukacja prozdrowotna.
3. Prowadzenie rehabilitacji i innych usług medycznych.
4. Zabezpieczenie potrzeb w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny.

Cel 6 Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami.

1. Dostępność architektoniczna - likwidacja barier architektonicznych w gospodarstwach indywidualnych i budynkach użyteczności publicznej.
2. Likwidacja barier transportowych.
3. Dostępność informacyjno – komunikacyjna - likwidacja barier w komunikowaniu się.
4. Dostępność cyfrowa - dostosowanie stron internetowych do aktualnie obowiązującego standardu WCAG.

IV. Harmonogram realizacji programu

Głównym elementem Programu na poziomie realizacji jest jego **Harmonogram działań**, który uwzględnia działania jakie powinny zostać podjęte, wskaźniki monitorujące (mierzące) osiągnięcie zamierzonego celu, instytucje odpowiedzialne za realizację dalszych działań, organizacje współpracujące oraz termin ich realizacji.

**HARMONOGRAM DZIAŁAŃ
W RAMACH REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE WIERUSZOWSKIM
NA LATA 2022 – 2030**

Lp.	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Instytucje odpowiedzialne	Termin realizacji
<i>Cel 1 Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów</i>				
1.	Przygotowanie informatorów/ulotek w zakresie wsparcia osób i ich opiekunów z niepełnosprawnościami, w tym na temat programów realizowanych na ich rzecz	- liczba informatorów/ulotek, - liczba rozdysponowanych informatorów/ulotek	PCPR, PUP, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
2.	Organizowanie spotkań informacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów	- liczba spotkań, tematyka - liczba osób z niepełnosprawnością biorących udział w spotkaniach -liczba opiekunów biorących udział w spotkaniach	Samorząd Powiatowy, Samorządy Gminne, PCPR, PUP Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
3.	Organizowanie imprez promujących umiejętności artystyczne, sportowe osób z niepełnosprawnościami	- liczba imprez/wystaw/zawodów w - liczba uczestników imprez/wystaw/zawodów w, w tym liczba osób z niepełnosprawnością	Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
4.	Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami	liczba szkoleń, tematyka - liczba przeszkolonych pracowników	Samorząd Powiatowy Samorządy Gminne, Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej, PUP, PCPR Organizacje Pozarządowe	Proces ciągły
<i>Cel 2 Zapewnienie odpowiedniej edukacji dzieciom i młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami</i>				
1.	Prowadzenie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla dzieci z niepełnosprawnościami	- liczba porad psychologicznych/ pedagogicznych	Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Proces ciągły

2.	Organizowanie szkoleń, warsztatów specjalistycznych dla kadry pedagogicznej	- liczba szkoleń, warsztatów, tematyka - liczba uczestników	Samorząd Powiatowy, Samorządy Gminne, Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Proces ciągły
3.	Organizacja przedszkoli i innych form przedszkolnych np: kluby malucha, punkty przedszkolne itp. oraz klas integracyjnych w szkołach i przedszkolach, w tym zatrudnianie nauczycieli wspomagających	- liczba przedszkoli/klubów malucha/punktów przedszkolnych/klas integracyjnych w szkołach i przedszkolach, - liczba dzieci z niepełnosprawnością uczęszczających do przedszkoli/klubów malucha/punktów przedszkolnych/klas integracyjnych w szkołach i przedszkolach, - liczba nauczycieli wspomagających	Samorządy Gminne, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
<i>Cel 3 Zwiększenie aktywności zawodowej wśród osób z niepełnosprawnościami</i>				
1.	Realizowanie programów i projektów związanych z aktywnością zawodową osób z niepełnosprawnościami	- liczba programów/projektów - liczba uczestników	PUP, PCPR, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
2.	Tworzenie miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy	- liczba powstałych nowych miejsc pracy, -liczba osób zatrudnionych	PUP	Proces ciągły
3.	Rozwój poradnictwa zawodowego dla osób z niepełnosprawnościami	- liczba udzielonych porad, - liczba osób korzystających	PUP, organizacje pozarządowe	Proces ciągły
4.	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej	- liczba utworzonych podmiotów, - liczba osób zatrudnionych	Samorząd Powiatowy, Samorządy Gminne, Organizacje pozarządowe, PUP	Proces ciągły

5.	Organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy	- liczba/rodzaj świadczonych usług, - liczba/rodzaj realizowanych instrumentów rynku pracy, - liczba uczestników	PUP	Proces ciągły
6.	Podnoszenie kwalifikacji osób z niepełnosprawnościami	- liczba/tematyka szkoleń, - liczba osób które podniosły kwalifikacje	PUP	Proces ciągły
7.	Organizowanie spotkań informacyjnych dla pracodawców	- liczba/tematyka spotkań - liczba uczestników	PUP	Proces ciągły
Cel 4 Zwiększenie usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunów				
1.	Rozwój usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami i trenerów pracy	- liczba asystentów - liczba trenerów pracy - liczba osób korzystających z usług asystenta/trenera pracy	Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
2.	Tworzenie i zwiększanie liczby miejsc w mieszkaniach chronionych/wspieranych/treningowych	- liczba mieszkań chronionych/wspieranych/treningowych - liczba miejsc w mieszkaniach chronionych/wspieranych/treningowych - liczba osób korzystających z mieszkań	Samorząd Powiatowy, Samorządy Gminne Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
3.	Zapewnienie usług zamieszkiwania w formie pobytu całodobowego lub dziennego, w tym w ramach Programu „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne”	- liczba miejsc zamieszkiwania w formie pobytu całodobowego/dziennego - liczba osób korzystających z usług zamieszkiwania w formie pobytu całodobowego/dziennego	Samorząd Powiatowy, Samorządy Gminne	Proces ciągły

4.	Tworzenie i zwiększanie liczby miejsc w domach dziennego pobytu (DDP)	- liczba DDP - liczba miejsc w DDP - liczba osób korzystających z DDP	Samorządy Gminne	Proces ciągły
5.	Prowadzenie opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami w różnej formie, w tym w formie pobytu dziennego i całodobowego	- liczba/forma opieki wytchnieniowej - liczba opiekunów/osób z niepełnosprawnością korzystających z opieki wytchnieniowej	Samorząd Powiatowy, Samorządy Gminne	Proces ciągły
6.	Prowadzenie grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i dla opiekunów	- liczba grup wsparcia dla osób z niepełnosprawnością/opiekunów - liczba osób korzystających z grup wsparcia	Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
<i>Cel 5 Podniesienie jakości usług zdrowotnych dla osób z niepełnosprawnościami</i>				
1.	Prowadzenie szkoleń/warsztatów dla personelu medycznego	- liczba warsztatów/szkoleń, - liczba przeszkolonych osób	PCM Sp. z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy	Proces ciągły
2.	Promocja zdrowia i edukacja prozdrowotna	- liczba programów, kampanii, projektów prozdrowotnych	Samorząd Powiatowy, Samorządy Gminne, PCM Sp. z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy, Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna	Proces ciągły
3.	Prowadzenie rehabilitacji i innych usług medycznych	- liczba usług rehabilitacyjnych - liczba/forma/rodzaj innych niż rehabilitacyjne usług medycznych - liczba osób korzystających z rehabilitacji/innych niż rehabilitacyjne usług medycznych	PCM Sp. z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy	Proces ciągły
4.	Zabezpieczenie potrzeb w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny	- rodzaj/forma zabezpieczenia potrzeb w zakresie zaopatrzenia (wypożyczenie, dofinansowanie) - liczba osób które	PCPR, Organizacje pozarządowe,	Proces ciągły

		skorzystały z zaopatrzenia		
<i>Cel 6 Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami</i>				
1.	Dostępność architektoniczna - likwidacja barier architektonicznych w gospodarstwach indywidualnych i budynkach użyteczności publicznej	- liczba/forma/miejsce zlikwidowanych barier architektonicznych -liczba osób korzystających	Samorząd Powiatowy Samorządy Gminne, PCPR, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
2.	Likwidacja barier transportowych	-liczba zakupionych środków transportu - liczba dostosowanych środków transportu -liczba osób korzystających	Samorząd Powiatowy Samorządy Gminne, placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
3.	Dostępność informacyjno – komunikacyjna - likwidacja barier w komunikowaniu się	liczba/rodzaj zlikwidowanych barier w komunikowaniu się (np. pętle indukcyjne, system FM – urządzenie przenośne, platforma informacji głosowej, tłumacz języka migowego) - liczba osób korzystających	Samorząd Powiatowy Samorządy Gminne, PCPR, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły
4.	Dostępność cyfrowa - dostosowanie stron internetowych do aktualnie obowiązującego standardu WCAG.	- liczba dostosowanych stron internetowych	Samorząd Powiatowy Samorządy Gminne, PCPR, Organizacje pozarządowe	Proces ciągły

V. Źródła finansowania

Program finansowany będzie:

- ze środków własnych powiatu,
- ze środków własnych samorządów gminnych,
- ze środków własnych samorządu wojewódzkiego,
- ze środków przekazanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia,
- z innych środków, takich jak np. dotacje z budżetu Państwa, Funduszu Pracy
- ze środków pozyskanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,

- ze środków organizacji pozarządowych.

VI. Adresaci programu

Beneficjentami Programu zgodnie z przyjętymi wcześniej założeniami są osoby zamieszkujące na terenie powiatu wieruszowskiego:

- osoby z niepełnosprawnościami,
- rodziny osób z niepełnosprawnościami,
- opiekunowie osób z niepełnosprawnościami,
- osoby zawodowo i wolontariusze realizujące zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- społeczność lokalna.

VII. Realizatorzy programu

Realizatorem Powiatowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2022 – 2030 jest Powiat Wieruszowski przy współpracy z:

- jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej;
- Urzędami Gmin i jego jednostkami pomocy społecznej;
- Powiatowym Urzędem Pracy (PUP) w Wieruszowie;
- organizacjami pozarządowymi;
- Powiatowym Centrum Medycznym Sp. z o.o. NZOZ Szpital Powiatowy w Wieruszowie;
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wieruszowie;
- placówkami oświatowymi;
- organizacjami pozarządowymi: Stowarzyszeniem Integracyjnym „Klub Otwartych Serce”; Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie, Stowarzyszeniem „Rodzina”, „Pomocny Dom”.

VIII. Monitoring i ocena programu

Monitorowanie „Powiatowego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2022-2030” odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonania działań oraz ich analizy. Informacje te, przedkładać będzie Kierownik PCPR w corocznym sprawozdaniu Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu. Ocena Programu dokonywana będzie na podstawie analizy wskaźników monitorujących skuteczność realizacji celów szczegółowych. Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ocena będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w tworzeniu kolejnego programu.

Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na realizację programu.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu

mgr Andrzej Żóraw